

SUNDHEDSTILSTANDEN BLANDT BEBOERE I ALMENE BOLIGER

Tag fat i os!

Kristine Vasiljeva, chefanalytiker

kva@bl.dk

www.bl.dk

Udgivet af BL – Danmarks Almene Boliger
Studiestræde 50
1554 København V
November 2023

Alle data er fra rapporten: Sundhedstilstanden blandt beboere i almene boliger 2021 – og udviklingen siden 2010.

Af Jensen HAR, Sørensen JB, Davidsen M, Christensen AI, Schramm S.
Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, 2023.
Rapporten er udarbejdet for BL – Danmarks Almene Boliger.

Ny viden skal bruges til at lave smartere løsninger, der hvor borgerne bor

I Danmarks almene boliger bor der en million mennesker.

Her bor mennesker i alle aldre og med alle baggrunde. Når vi ser nærmere på sammensætningen, bor her en overvægt af ældre og enlige, og i de kommende årtier vil antallet stige betydeligt. Alene i dag, danner almene boliger hjem for cirka hver femte person over 65 år og for mere end hver fjerde person, som er fyldt 80 år.

Lige nu står den danske velfærdsmodel med en voldsom udfordring: Vi skal forholde os til en drastisk stigning i andelen af ældre og gamle, vi mangler hænder i velfærdsfagene, samtidig med at vi skal gentænke sundhedssystemet for at kunne fastholde Danmark som et velfærdssamfund.

Denne analyse dokumenterer, at den almene sektor er der, hvor udfordringerne med aldring og sundhed for alvor er tydelige. For ikke nok med, at vi har en overrepræsentation af ældre borgere, helbredstilstanden er også dårligere blandt beboerne i almene boliger i sammenligning med resten af befolkningen.

Sådan må det nødvendigvis være, for det er de almene boligafdelingers opgave at huse alle typer borgere. Også en stor del af dem, der har de sværeste livsbetingelser. Men hele 26 procent af de almene beboere vurderer, at de har et mindre godt eller dårligt helbred. Tallet er knapt 15 procent for dem, der bor i andre boligformer. Det viser os, at forskellene i uligheden i sundhed er blevet for store.

Det bliver vi i Danmark nødt til at finde løsninger på i fællesskab. Her er det åbenlyst, at de almene boligafdelinger og boligområder må have en central placering, når vi skal reformere måden, vi laver velfærd og sundhed på i Danmark.

Vi har i den almene sektor allerede stor erfaring med at arbejde for velfærden i vores boligområder. Vi har en menneskelig infrastruktur, som i samarbejde med kommuner, mange dele af civilsamfundet og den private sektor allerede løser velfærdsopgaver på tværs af gængse samfundsstrukturer. Disse erfaringer skal vi bygge videre på, når vi skal udvikle sundhedssystemet med mere nærhed i sundheden og med smartere løsninger tættere på dér, hvor borgerne bor.

For at komme i gang med dette arbejde må vi kende den aktuelle sundhedstilstand hos den million borgere, der bor alment. Det er baggrunden for, at vi i samarbejde med SDU har fået lavet denne rapport. Tallene har ikke alene en værdi i sig selv. De skal nu bruges til noget nyttigt og danne grundlag for vigtige reformer af samfundet.

Bent Madsen,
Administrerende direktør i BL – Danmarks Almene Boliger

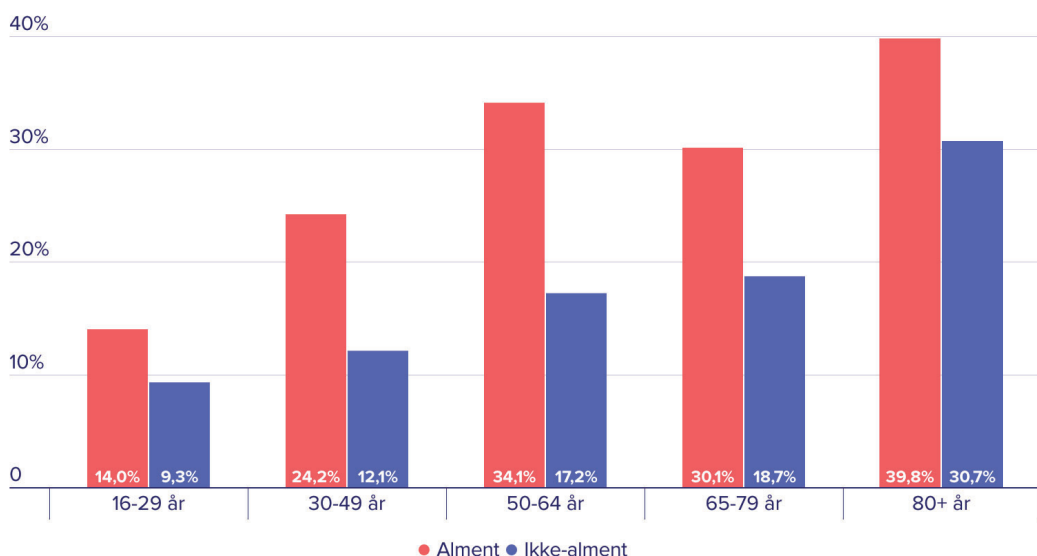
Selvurderet helbred og somatiske sygdomme

Undersøgelsen om sundhedstilstanden blandt beboere i almene boliger viser, at almene beboere vurderer deres eget helbred dårligere end resten af befolkningen. Hvor 26,1 pct. af de almene beboere vurderer, at de har et mindre godt eller dårligt helbred, svarer knap 14,8 pct. af personer, der ikke bor alment, at de oplever at have et mindre godt eller dårligt helbred.

Det selvvurderede helbred er den enkeltes egen vurdering af sin generelle sundhedstilstand. Undersøgelser har vist, at der er stærk sammenhæng mellem dårligt selvvurderet helbred og en række mere objektive indikatorer på dårligt helbred.

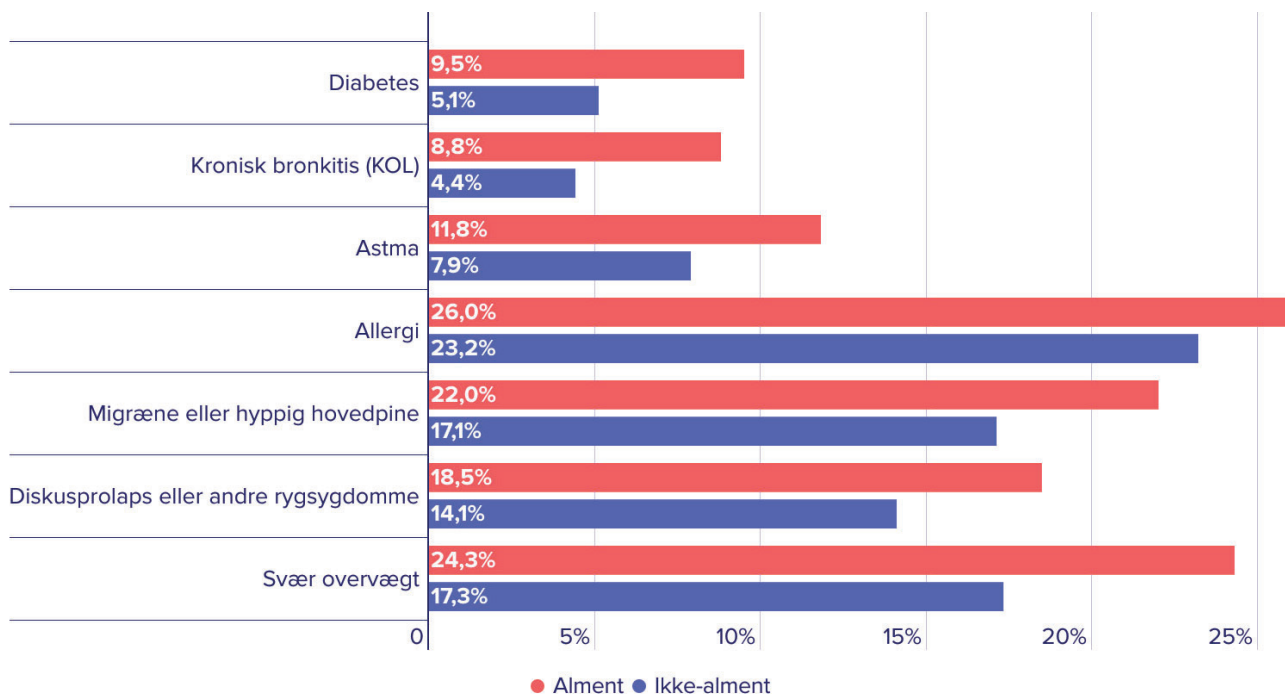
Beboere i almene boliger oplever et dårligere helbred end den øvrige befolkning på tværs af alle aldersgrupper. Generelt forværres ens vurdering af helbredet med alderen, med undtagelse af de almene beboere i gruppen 65-79 år, der vurderer, at de oplever et bedre helbred, end deres 50-64-årige naboer gør.

Andel med mindre godt eller dårligt selvvurderet helbred

En større andel af beboere i almene boliger angiver, at de har en sygdomsdiagnose end personer, der ikke bor alment. Den mest udtalte forskel forekommer ved KOL og diabetes, hvor en dobbelt eller næsten dobbelt så stor andel af de almene beboere angiver, at de lever med sygdommene.

Andel med selvrapporert somatisk sygdom

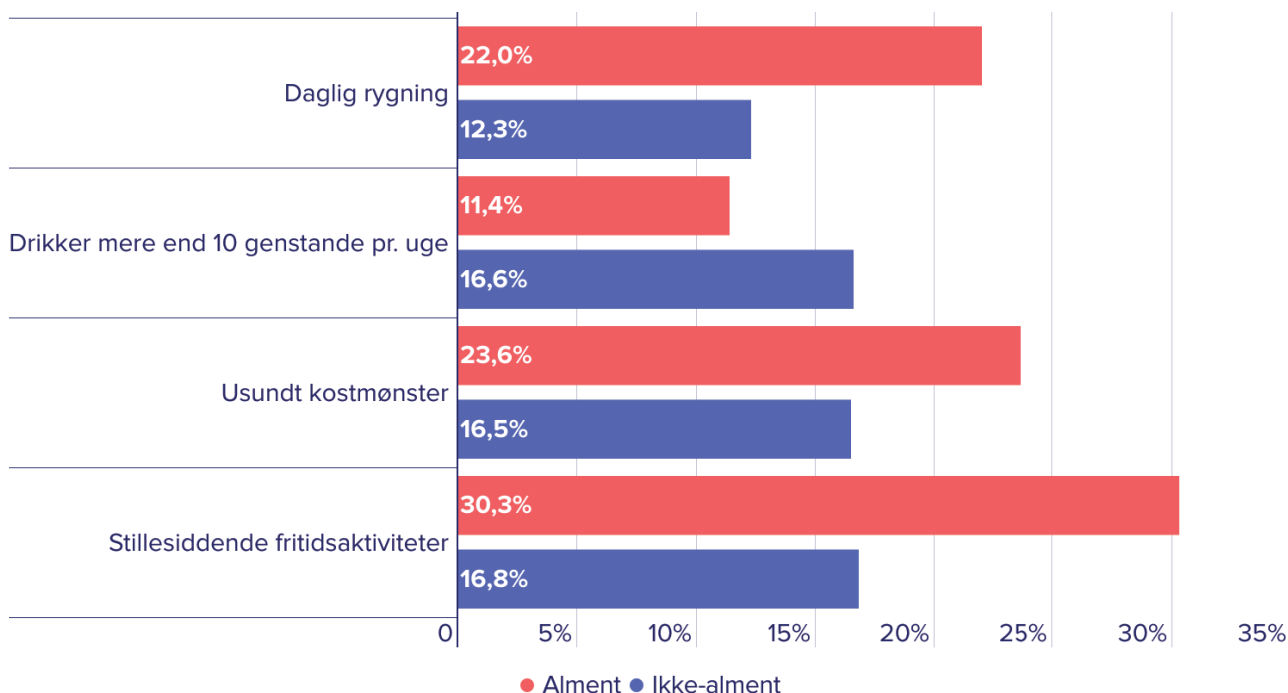
Sundhedsadfærd

Sundhedsadfærd måles på en række forskellige indikatorer, herunder: rygning, alkoholindtag, kost og fritidsaktiviteter.

Beboere i almene boliger adskiller sig fra beboere i ikke-almene boliger for de fleste indikatorer for sundhedsadfærd: en større andel af de almene beboere end den øvrige befolkning ryger dagligt, spiser usundt, har stillesiddende fritidsaktiviteter.

En mindre andel af de almene beboere end den øvrige befolkning indtager dog mere end 10 genstande alkohol pr. uge.

Indikatorer for sundhedsadfærd

Op mod 75 pct. af dem, der har mindst én type usund adfærd, har et ønske om at droppe den dårlige vane. Andelen af dem, som har en dårlig vane og ønsker at droppe den, er stort set den samme på tværs af dem, der bor i almene boliger, og dem der bor i andre boligformer.

Kontakter til sundhedsvæsenet

Beboere i almene boliger har generelt flere kontakter til sundhedsvæsenet end den øvrige befolkning. Det gælder for kontakt med bl.a. alment praktiserende læger, hospital og psykiatrien.

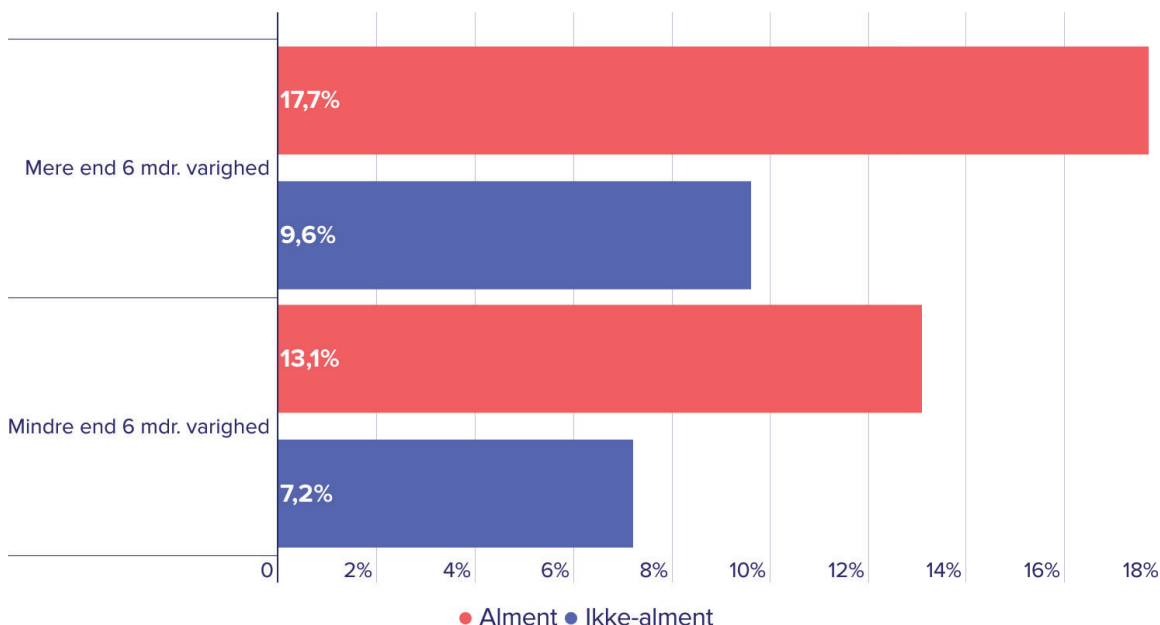
Når der ses på enkelte sygdomme, ses der f.eks. flere indlæggelser og ambulante kontakter blandt almene beboere ift. den øvrige befolkning i relation til hjertekarsygdomme. Ses der på kontakter relateret til kræftsygdomme, findes der dog kun minimale forskelle.

Forskellene mellem de almene beboere og den øvrige befolkning mindskes typisk, når der tages højde for udvalgte sociodemografiske faktorer (alder, etnisk baggrund, højest fuldførte uddannelse og arbejdsmarkedstilknøytning for 16-64-årige) samt sundhedsadfærd. Det sidstnævnte gælder særligt personer i den arbejdsdygtige alder og ift. kontakter til psykiatrien.

Psykiske lidelser

Undersøgelsen viser, at andelen, der har psykiske lidelser, er langt større blandt de almene end de ikke-almene beboere. Ser man alene på psykiske lidelser af mere end 6 måneders varighed, ses det, at næsten 18 pct. af de almene beboere har mindst én psykisk lidelse. Det samme gælder for knap hver tiende i den øvrige befolkning.

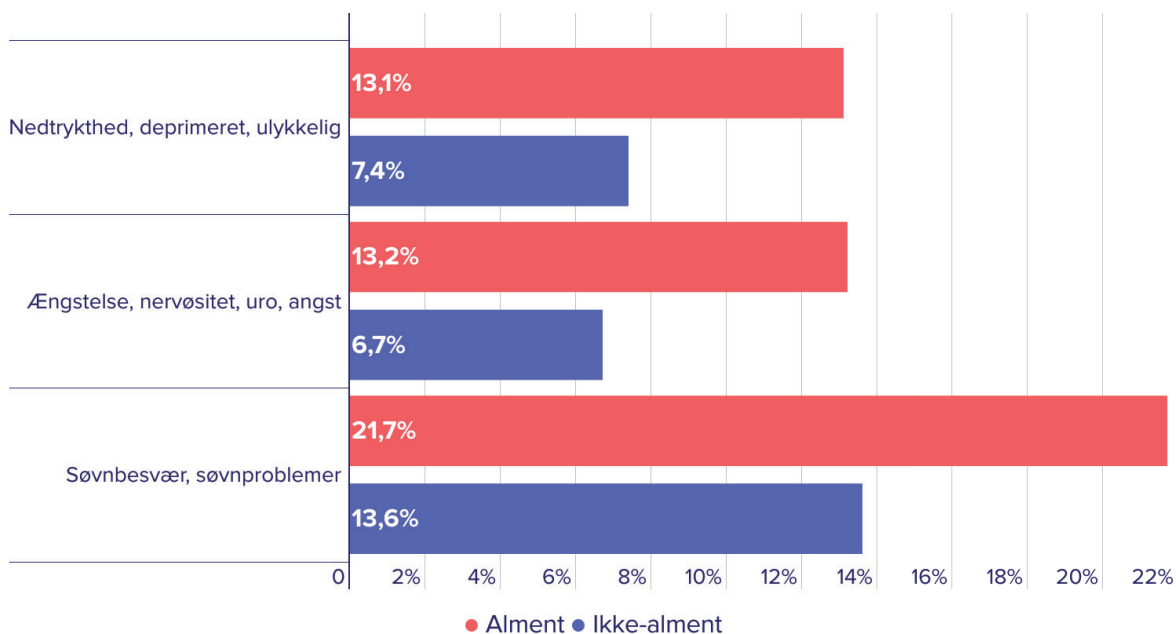
Andel med selvrapporteret psykisk lidelse af...

Mental sundhed

På indikatorerne for dårligt mentalt helbred ses det, at over hver femte almene beboer har søvnbesvær og søvnproblemer og hver sjette er nedtrykt, deprimeret, ulykkelig eller oplever ængstelse, nervøsitet, uro og angst.

Andel med indikatorer for dårligt mentalt helbred

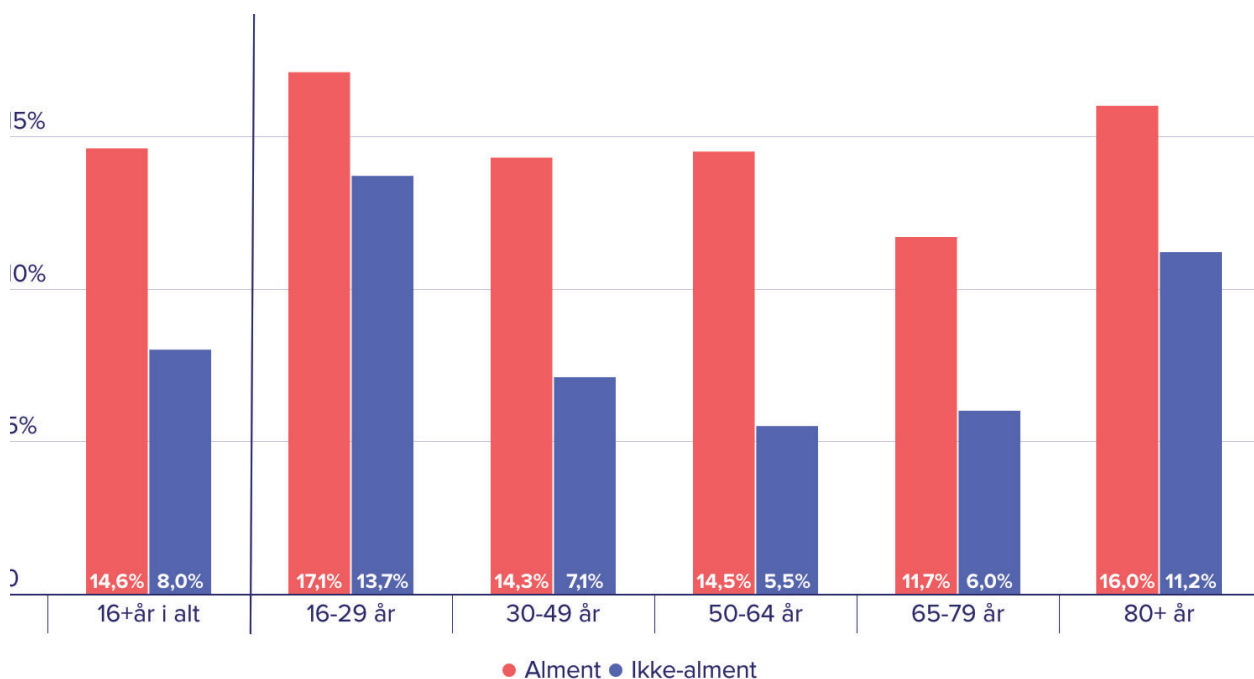

Sociale relationer

Beboere i almene boliger oplever at have dårligere sociale relationer sammenlignet med beboere i andre boformer. Det kommer blandt andet til udtryk ved, at flere oplever at være uønsket alene.

Andelen, der ofte oplever at være uønsket alene, er steget fra 10,9 pct. i 2010 til 14,6 pct. i 2021, hvilket er en stigning på 34 pct. på 11 år. Stigningen blev især udtalt efter Covid-19-pandemien. Særligt de unge og de ældste er ofte uønsket alene, hvilket gælder på tværs af boligformer.

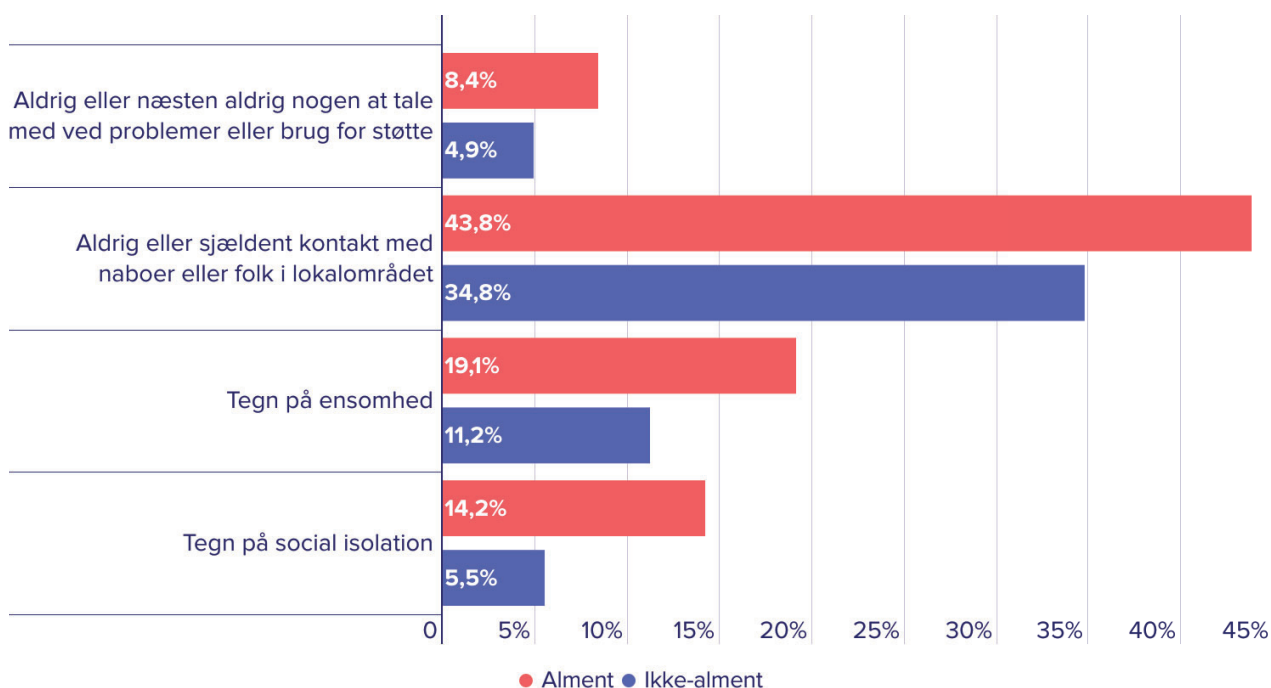
Andel, der ofte er uønsket alene fordelt på alder

Sociale relationer måles ved forskellige indikatorer: Om man har nogen at tale med, om man har kontakt til naboer eller folk i lokalområdet, om man har tegn på ensomhed og social isolation.

På alle indikatorer er andelen større blandt dem, der bor i almene boliger. Bl.a. er andelen af de almene beboere, der udviser tegn på social isolation, knap tre gange større end andelen blandt den øvrige befolkning.

Andel med indikatorer for dårlige sociale relationer

Note til figur: Tegn på ensomhed er opgjort på baggrund af Three-Item Loneliness skalaen (T-ILS). Tegn på social isolation er opgjort på baggrund af en tilpasset og modificeret version af Valtorta-indekset. Yderligere beskrivelse af metoden til opgørelse af hhv. ensomhed og social isolation kan læses i afsnit 5.4 og 5.5 i den fulde rapport.

DANSKERNES SUNDHED – DEN NATIONALE SUNDHEDSPROFIL

Siden 2010 er danskernes sundhedstilstand blevet belyst i Den Nationale Sundhedsprofil. Den Nationale Sundhedsprofil gennemføres af de fem regioner og Statens Institut for Folkesundhed (SDU) på baggrund af en aftale mellem Danske Regioner, KL, Sundhedsministeriet og Finansministeriet. På baggrund af data fra Den Nationale Sundhedsprofil og registerdata fra Danmarks Statistik har SDU udarbejdet rapporten "Sundhedstilstanden blandt beboere i almene boliger 2021 – og udviklingen siden 2010" for BL – Danmarks Almene Boliger.

Resultaterne bygger på besvarelser fra 25.985 almene beboere og 157.637 ikke-almene beboere over 16 år samt registeroplysninger for hele befolkningen over 16 år fra Danmarks Statistik. Besvarelser er indsamlet i 2010, 2013, 2017 og endeligt i 2021 ved selvadministrerede spørgeskemaer. Alle tal i denne folder stammer fra denne rapport.

Rapporten indeholder bl.a. flere tal om udviklingen i almene og ikke-almene beboeres sundhedstilstand siden 2010 samt et mere detaljeret overblik over sygelighed, det mentale helbred samt kontakter til forskellige dele af sundhedsvæsenet. Find rapporten "Sundhedstilstanden blandt beboere i almene boliger 2021 – og udviklingen siden 2010" via QR-koden eller på [BL.dk](https://bl.dk)

